

ประสิทธิภาพการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มุ่งศึกษาบทบาทการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่ขาดองค์ความรู้ด้านกระบวนการไกล่เกลี่ยทำให้ประชาชนปฏิเสธการไกล่เกลี่ยในชั้นพนักงานสอบสวนและไม่สามารถยุติคดีในชั้นพนักงานสอบสวนได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 ซึ่งบทความนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพประกอบด้วยเอกสารจากกฎหมาย พระราชบัญญัติหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร งานวิจัย ข้อมูลทางสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 นั้นยังขาดประสิทธิภาพต่อการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากกระบวนการไกล่เกลี่ยในชั้นพนักงานสอบสวนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคดีประเภทความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษ และความผิดคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคอยจัดหรือแจ้งรวมถึงดำเนินการให้คู่กรณีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหาย เพื่อระงับคดีอาญาได้ด้วยความสมัครใจหากตกลงกันได้ทำให้คดีเหล่านี้สามารถยุติเสร็จสิ้นไปในชั้นพนักงานสอบสวน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า การไกล่เกลี่ยคดีอาญาชั้นพนักงานสอบสวนนั้นยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากมิได้มีการจัดแจ้งหรือให้คู่กรณีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในชั้นพนักงานสอบสวน ส่งผลให้คดีดังกล่าวไม่สามารถยุติหรือสิ้นสุดลงในชั้นพนักงานสอบสวนได้เลย

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน เสนอแนะให้สร้างความรู้และแนวทางปฏิบัติให้พนักงานสอบสวนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนต่อการแจ้งสิทธิให้คู่กรณีข้อพิพาทอาญาได้ทราบถึงผลดีเข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ย และผลเสียหากต้องดำเนินคดีในชั้นพนักงานอัยการหรือชั้นศาล หากประชาชนหรือคู่กรณีได้ทราบกระบวนการไกล่เกลี่ยที่สามารถยุติคดีอาญาได้ในชั้นพนักงานสอบสวนย่อมส่งผลดีต่อคู่กรณีมากกว่าที่จะถูกดำเนินคดีจนถึงชั้นศาล และเพื่อให้มีผลการบังคับใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562

คำสำคัญ : การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทคดีอาญา ชั้นสอบสวน ประสิทธิภาพ